

Schilderij op tentoonstelling 'LAGE LANDEN Schatten uit het Rijks' hing tot 1888 in Kunstkabinet Sybren Barends Bos te Harlingen

Door Jeanine Otten 13-12-2018

Op de tentoonstelling 'LAGE LANDEN Schatten uit het Rijks' (14 oktober 2018 t/m 3 februari 2019 in het Gemeentemuseum het Hannemahuis te Harlingen) is dit paneeltje met vissers en boeren van ARENT ARENTSZ (1585-1630) uit circa 1630 te zien.

*Arent Arentsz genoemd Cabel, Vissers en boeren, circa 1630.
Collectie Rijksmuseum SK-A-1448.*

Het is hooitijd, het gemaaide gras ligt in banen te drogen, op de velden graast vee. Links bij een wipmolen wordt gedobbeld. Een visser op een vlonder hevelt palingen over uit de palingfuik. Eén glibberige paling is ontsnapt en kronkelt al over de planken vlonder. Verondersteld wordt dat dit schilderij even buiten Amsterdam is geschilderd; het koppel in het midden die het zootje vis bestudeert, draagt kleding uit de regio Waterland. De kruik die de vrouw vasthoudt is van Duits steengoed uit het Westerwald. Geïmporteerde gebakken klei dus! Arent Arentsz is een bekende Amsterdamse kunstschilder, met de bijnaam Cabel. Hij leefde in de zeventiende eeuw en schilderde graag landschappen met vissers, jager en boeren.

Het 19de-eeuwse wijdvermaarde Kunstkabinet Sybren Barends Bos in Harlingen

Uit recent herkomstonderzoek door een van de medewerkers van het Hannemahuis is gebleken dat dit schilderijtje van Arent Arentsz vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw tot 1888 in Harlingen in het Kunstkabinet van Sybren Barends Bos (Harlingen 1816-Harlingen 1891) te bewonderen was! Sybren Barends Bos klom op van kuiper en pakhuisknecht tot boterhandelaar, maakte in de tweede helft van de negentiende eeuw daarin zijn fortuin, en begon zeventiende-eeuwse kunst te verzamelen. Zijn enorme kunstverzameling was beroemd tot in het buitenland. Uit het bewaard gebleven gastenboek blijkt dat onder andere Engelse reders die in hotel sociëteit Zeezicht in Harlingen verbleven het kunstkabinet bezochten, evenals beroemd geworden kunsthistorici als Cornelis Hofstede De Groot (1863-1930), verzamelaar en specialist op het gebied van schilderijen uit de zeventiende eeuw, met name die van Rembrandt, toen nog student.

De Franse cultuurhistoricus en journalist Henry Havard (1838-1921), schrijver van 'Pittoreske reis langs de dode steden rond de Zuiderzee' bezocht in 1872 in Harlingen het Kunstkabinet van Sybren Bos en bekeek met hem zijn prentencollectie onder het genot van krakelingen en oude wijn. De kunstcollectie van Sybren Barends Bos werd in 1888 te Amsterdam geveild, zeven schilderijen uit de verzameling werden toen aangekocht door het Rijksmuseum te Amsterdam, waaronder het schilderij "Vissers en Boeren" van Arent Arentsz genaamd Cabel.

Voor even weer thuis

Het is heel bijzonder dat dit schilderij nu weer even in Harlingen te zien is, in Gemeentemuseum het Hannemahuis op Voorstraat 56, vlakbij het vroegere woonhuis van Sybren Barends Bos op Voorstraat 50 waar het in de negentiende eeuw tot 1888 heeft gehangen!

Tentoonstelling kunstverzameling Sybren Bos

Het Rijksmuseum Amsterdam in de persoon van directeur Taco Dibbits heeft al aangegeven zes van de zeven schilderijen die het Rijksmuseum in 1888 op de veiling van de kunstverzameling S.B. Bos aankocht, in tijdelijke bruikleen te willen geven aan het Hannemahuis voor een te organiseren tentoonstelling van werken die bij Sybren Bos in Harlingen te zien waren. Het zevende schilderij dat niet uitgeleend wordt, is een kapitaal keukentafereel met Jezus in het huis van Martha en Maria geschilderd door Joachim Beuckelaer (1533-1574) dat in het Rijksmuseum in de eregalerij hangt.

KOELE WATEREN, Schatten uit het Rijks, tentoonstelling 2020

In 2020 zal in het Hannemahuis overigens één van de andere schilderijen uit het kabinet Bos te zien zijn op de reizende tentoonstelling 'KOELE WATEREN, Schatten uit het Rijks', de volgende in de serie van de vier elementen Aarde, Water, Lucht en Vuur. Het is een schilderij van het VOC-schip de Eendracht voor IJsselmonde in 1618 tijdens de terugreis na de ontdekking door Schouten en Le Maire van Kaap Hoorn en de Straat van Le Maire, geschilderd door Aert Anthonisz in 1618.

*Aert Anthonisz, Het VOC-schip De Eendracht voor IJsselmonde, 1618.
Collectie Rijksmuseum SK-A-1446*

De tentoonstelling 'LAGE LANDEN Schatten uit het Rijks' is nog tot en met 3 februari 2019 te zien in het Hannemahuis in Harlingen. Daarna reist de tentoonstelling door naar Bergen op Zoom en Gouda (voor data zie www.schattenuithetrijks.nl)

(Laatste versie 13-12-2018)